

- **Susisiekimo sprendiniai** (dviračių ir pėsčiųjų takas) tęsiami už teritorijos ribų, sujungiant su projektuojamais viaduko per Ukmergės g. bei daugiafunkcinio sveikatinimo, ugdymo, švietimo, kultūros ir užimtumo komplekso sprendiniais.

3.6. Universalaus dizaino ir neįgalųjų poreikių tenkinimo sprendiniai

Visi Mamuto parko rekreaciniai objektai yra prieinami žmonėms su negalia. Esami miško takai nepritaikomi visiems dėl ypatingai stataus šlaito ir reljefo.

Sprendiniai pritaikomi visoms žmonių grupių, įskaitant senyvo amžiaus žmones, mažus vaikus ir žmones su negalia, reikmėms remiantis STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, ISO 21542:2021.

Pagrindiniai takai yra numatomi ne didesnio nei reglamentuojama nuolydžio, maksimalus naudojamas tokių takų ir regyklų takų nuolydis yra 5 proc. Takai su dvikrypčiu pėsčiųjų eismu projektuojami ne mažesnio nei 2,25 m pločio, takai su nedažnu dvikrypčiu eismu projektuojami apie 1,2-1,5 m pločio. Pagrindinių pėsčiųjų takų paviršius projektuojamas tvirtas, neklampus, stabilus, neslidus sudrėkus, ant jo nesikaupia lietaus vanduo. Bet kokie nelygumai, iškilumai ar įdubos tako paviršiuje neturi viršyti 5 mm, matuojant vertikaliai nuo aukščiausio iki žemiausio tako paviršiaus taško.

Pakelto tako išplatėjimai yra iki 4-4,4 m pločio, įrengiamos poilsio vietos, numatyta galimybė neįgaliojo vežimėlio apsisukimui. Apžvalgos aikštelėje planuojama ne mažesnė kaip 1800 mm x 1200 mm dydžio laisva aikštelė žmonėms prieiti. Įrengiamas ištinis turėklas, per visą regyklos tako ilgį, 1100 mm aukštyje nuo dangos paviršiaus, apatinis (pagrindinis) turėklas 900 mm. Apžvalgos aikštelėse yra beklūtė manevravimo erdvė ne mažesnė kaip 1500 mm skersmens.

Pagrindiniuose takuose ir architektūriniuose sprendiniuose vengiama pavienių kliūčių galinčių kelti pavojų neregiam ir silpnaregiams. Takuose ir pagrindiniuose įėjimuose į parką įrengiama danga su įspėjamoju paviršiumi akliesiems ir silpnaregiams. Parko apšvietimas projektuojamas vadovaujantis HN 98:2000 [5.7] ir ISO 21542:2021 33 skyriaus [5.10] reikalavimais.

Prie vieno iš pagrindinių įėjimų įrengiami reikalavimus atitinkantys viešieji tualetai. Viešieji tualetai privalo būti tinkami riboto judumo asmenims ir jų įrengimui taikomi minimalūs A arba B tipo tualetams ISO 21542:2021 26 skyriuje [5.10] nustatyti matmenų ir įrengimo reikalavimai.

Ekspoziciniuose stenduose naudojamas Brailio raštas. Brailio rašto vietose pavieniai žodžiai rašomi pirmojo Brailio rašto lygio, o žodžių junginiai – antrojo Brailio rašto lygio, kuriuos naudoja pradedantieji žmonės. Reljefiniai ženklai ir Brailio raštas išdėstomi paviršiuje, pasvirusiame į skaitančio žmogaus pusę 45 – 60 laipsnių kampų, kad būtų lengviau perskaitomi.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	35	87	0

Pav. Žmonėms su judėjimo negalia pritaikyti takai. Autorių iliustracija

3.7. Projekto sprendinių įtaka saugomų teritorijų nuostatoms

3.7.1. Projekto sprendinių atitikimas Šeškinės Šlaitų geomorfologinio draustinio specialiojo plano sprendiniams

Ribų plano sprendiniai:

- **Draustinio ribų tikslinimas.** Projekte draustinio ribų nesiūloma keisti ir parkas bei jo infrastruktūra formuojami vientisai draustinio teritorijoje ir už jo ribų. Palaikomas specialiojo plano sprendimas prie draustinio teritorijos prijungti nurodytus plotus.
- **Kraštovaizdžio tvarkymo zonų suvestinė.** Sprendiniai atitinka nustatytus tvarkymo zonų plotus, ribas ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų sprendinius.

Tvarkymo nuostatos ir priemonės

Gamtos ir kultūros paveldo apsaugos nuostatos ir priemonės. Projekte specialųjį planą atitinkantys sprendiniai:

- Paveldo ir jo aplinkos įveiklinimo sprendiniai remiasi pagrindiniu šios zonos vystymo tikslu: skatinama veikla, sauganti, puoselėjanti, išryškinanti vertingus gamtinius bei kultūrinius kompleksus: filiuvio-glacialinio Neries slėnio šlaitų fragmentą ir Lenkijos kariuomenės Vilniaus įgulos Šnipiškių amunicijos bunkerių kompleksą.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	36	87	0

Siekiant išsaugoti ir tinkamai eksponuoti raiškų Neries upės filiuviglacialinio senslėnio šlaitų kraštovaizdį, konkursiniame projekte specialųjį planą atitinkantys sprendiniai:

- Šio projekto augalų tvarkymo ir priežiūros plane nurodoma naikinti savaime plintančias invazines medžių, krūmų ir žolių rūšis.
- Visame parke nurodoma palaikyti natūraliam miškui būdingą medynų rūšinę sudėtį, ir medynų vertikaliąją struktūrą su tam tikrais išimtiniais edukaciniais fragmentais.
- Vietose, kur atkurama ar naujai kuriama miško, pievos ar kitokia aplinka formuojamos artimos natūraliam miškui ir šiam draustinui būdinga rūšinė sudėtis iš mišrių medynų.
- Palaikomas sprendimas rengti miškotvarkos projektus remiantis ir konkursiniu projektu ir specialiuoju planu. Turi būti užtikrintas sprendinių vientisumas ir integralumas.
- Siūloma formalių takų sistema padės reguliuoti lankytojų srautus. Tokių vietų intensyvesnis naudojimas leidžia apsaugoti jautresnes draustinio vietas: šlaitus, griovas, augalinę dangą. - Baltosios zonos identifikuoja vietas, kur lankytojai visiškai nepageidaujami.
- Gerinant estetinę kraštovaizdžio vertę formuojamos miško laukymės, pievos ir stiprinama esančiųjų bioįvairovė bei augalų rūšinė sudėtis. Zonos nurodytos augalų tvarkymo plane.
- Projekte numatoma specialus informacinis ar kitoks žymėjimas prie pagrindinių įėjimų, objektų, traukos vietų ir panašiose vietose. Siūlomos informacinės vietos atitinka plane pažymėtas ir įrengiamas daugiau vietų.
- Tvarkant ir įveikinant paveldo objektus - bunkerius svarbu užtikrinti alternatyvias šikšnosparnių žiemavietes arba rūšinės įvairovės stabilumą. Nenaudojamuose bunkeriuose šiuo metu apsistoja europiniai plačiausiai Barbastella barbastellus ir vandeniniai pelėausiai.

Išsaugant ir pritaikant viešajam pažinimui kultūros paveldo objektą, konkursiniame projekte specialųjį planą atitinkantys sprendiniai:

- Tam kad būtų apsaugotos paveldo vertybės, sprendiniuose laikomasi kraštovaizdžio tvarkymo zonos principų ir reikalavimų.
- Į informacinius standus integruojama informacija apie objektą ir jo lokaciją.

Rekreacinio naudojimo plėtros kryptys ir priemonės

Planuojant Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio pažintinę rekreacinę sistemą, konkursiniame projekte specialųjį planą atitinkantys sprendiniai:

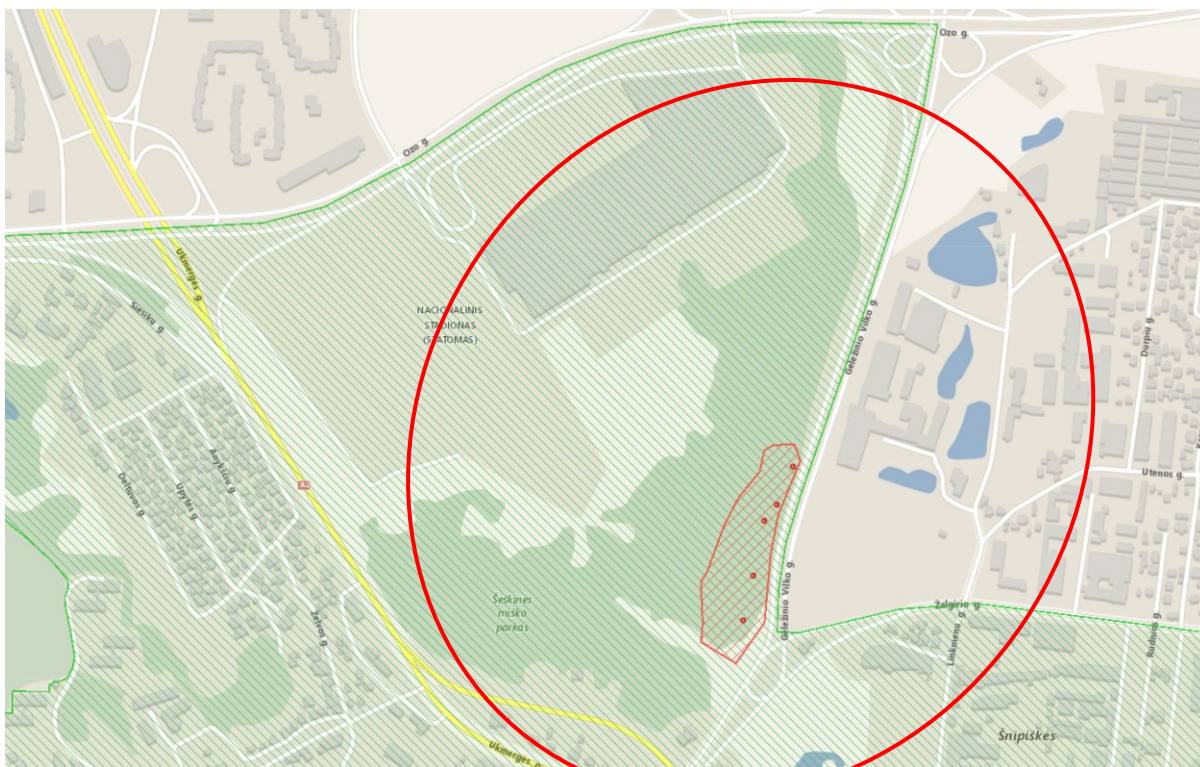
- Parko pagrindinė funkcija - pažintinis lankymas ir ramus trumpalaikis poilsis.
- Draustinyje išsaugomas vyraujantis gamtinio kraštovaizdžio pobūdis, kartu integruojant ir kuriant rekreacinės infrastruktūros kokybę.
- Plačiai atveriami ar pritaikomi pažinimui vertingiausi draustinio objektai, savybės, vietos: panoramos, aikštelės, raguvos, pievos, šlaituose.
- Suformuojama rekreacinės infrastruktūros sistema remiantis vietos savybėmis, apsaugant gamtines zonas.

3.7.2 Projekto sprendinių įtaka kultūros paveldo vietovių bei objektų vertingosioms savybėms

Esama situacija

Parko teritorija patenka į Senamiesčio vizualinės apsaugos pozonį. Projektuojamoje teritorijoje yra Lenkijos kariuomenės Vilniaus įgulos Šnipiškių amunicijos bunkerių komplekso (unikalus objekto kodas – 31855) teritorija su 5 kompleksą sudarančiais kultūros paveldo objektais.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	37	87	0

Pav. Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro žemėlapis fragmentas

Remiantis LR Kultūros ministro įsakymu „DĖL VILNIAUS SENAMIESČIO (UNIKALUS KODAS KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRE: 16073) TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS RIBŲ PLANO PATVIRTINIMO“ teritorijoje patenkančioje į vizualinės apsaugos pozonį draudžiama veikla, galinti trukdyti apžvelgti kultūros paveldo objektą (senamiestį).

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	38	87	0

Pav. Teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas - fragmentas

Numatomi darbai

Šiuo projektu numatomas parko takų sistemos plėtojimas, apžvalgos panoramų atvėrimas bei parko lankytojams būtinos infrastruktūros ir edukacinių lauko ekspozicijų įrengimas. Naujų pastatų statyba nenumatoma. Projekte tvarkybos darbai nenumatomi.

Vizualinė įtaka senamiesčio panoramose

Projektuojami parko objektai - apžvalgos aikštelės, tiltas per raguvą ir kiti pagalbiniai objektai. Ne tik nesudarys kliūčių senamiesčio apžvalgai, bet pagerins esamų apžvalgos taškų prieinamumą, naujų panoramų į senamiestį ir istorinį miesto centrą atvėrimą. Esantis teritorijoje, saugomas senamiesčio apžvalgos taškas išsaugomas ir dar plačiau atveriamas panoramos apžvalgai.

Žvelgiant nuo senamiesčio, projektuojami parko objektai neišsiskirs esamame reljefe ir dėl didelio atstumo vizualiai niveliuosius su esama gamtine aplinka, todėl nekeis senamiesčio silueto, nebūs matomi iš senamiesčio gatvių ir aikščių. Projektuojamos apžvalgos aikštelės savo aukštingumu, apimtimi ir išraiška, žiūrint iš senamiesčio gatvių ir aikščių, pagrindinių įvažiavimo traktų bei apžiūros vietų nenustelbs saugomų kultūros paveldo objektų ar jų grupių, gamtinių vertybių – senamiestį supančių kalvų. Netrukdys apžvelgti senamiesčio ar jo apsaugos zonoje esančių saugomų kultūros paveldo objektų ar jų grupių;

Įtaka kultūros paveldo objektų vertingosioms savybėms

Numatomi darbai neturės neigiamos įtakos **Šnipiškių amunicijos bunkerių komplekso** teritorijos ir atskirų objektų vertingosioms savybėms. Projekto sprendiniai nekeičia bunkerių planavimo struktūros, esamo reljefo ir saugomų aplinkos elementų, kompleksą supančio kraštovaizdžio. Saugomi želdynai (Tuopų eilė) išsaugomi arba tvarkomi atsižvelgiant į atliktus arboristinius tyrimus ir jų rekomendacijas. Bunkerių tvarkybos, pritaikymo ar kito pertvarkymo darbai projekto apimtyje nenumatomi. Projekte, siūlomas jų integravimas į bendrą parko sistemą, sudarant geresnes jų pasiekiamumo galimybes.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistas, Atestato Nr. 084 Arūnas Andrašius

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	39	87	0

4. MAMUTO PARKO ŽELDINIŲ DALIS

Pav. Sklypo želdynų tvarkymo sprendiniai, schema. Autorių iliustracija

4.1 Esama želdynų situacija

Želdynų charakteristikos lentelė ir išvados pateikiamos iš dokumento "Medžių inventorizavimas ir arboristinis įvertinimas, Mamutų parkas, Vilnius, 2023" parengė arboristas Arnas Švelnikas:

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	40	87	0

Bendra želdynų būklė:	gera
Veja (pieva):	laukinės pievos žoliniai augalai (100 proc.)
Gėlynai:	nėra
Vėjavartos ir vėjalaužos:	yra
Želdyno inžinerinės dangos:	nėra
Želdyno gamtiniai elementai:	Vertinama teritorija turi stiprius aukščio perkritimus, yra išvogta ravų bei daubų, nes dalis šios teritorijos yra fliuvioglacialinio Neries slėnio šlaitų fragmentas. Vertintoje teritorijoje yra Šeškinės šlaitų geomorfologinis draustinis bei sklypai Ukmergės g. 131 ir Geležinio Vilko g. 18.
Želdyno teritorijoje esantys valstybės ar savivaldybių saugomi objektai ir jų pavadinimai:	<ul style="list-style-type: none"> gamtos paveldo (medžiai, rieduliai, reljefo formos ir kt.): Šeškinės šlaitų geomorfologinis draustinis kultūros paveldo (archeologiniai, memorialiniai, architektūriniai, inžineriniai ir dailės): Lenkijos kariuomenės Vilniaus įgulos Šnipiškių amunicijos bunkerio kompleksas

“Bendra medžių augančių vertintoje teritorijoje, Vilniuje, būklė yra vertinama kaip gera.

Tokios išvados prieita todėl, kad 1305 vnt. iš 2375 vnt. želdinių esančių vertintoje teritorijoje būklė yra gera.

Vertintoje teritorijoje yra 870 patenkinamos būklės medžių, jie turi nedidelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų, neproporcingas lajas ir įvairius kamienų pažeidimus (drėves, prastus kodominantinius kamienų suaugimus, kurie padidina medžio arba jo dalies išlūžimo riziką).

Blogos būklės medžiai (149 vienetai), turi didelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų, didelius kamienų pažeidimus, stiprius kamieno pasvirimus, prastas augimo sąlygas (pvz. didelį stelbimą) ar kitokius pažeidimus (prasidėjęs puvinys, grybo vaisiakūniai ant kamieno ir kt.). 115 vienetų blogos būklės medžių siūloma šalinti. 51 medis yra žuvęs ir juos siūloma šalinti.”

Iš sutaksuotų 2375 vnt. medžių 251 vnt. invaziniai, iš jų 235 vnt. Uosialapiai klevai (*Acer negundo*) ir 16 vnt. Baltažiedės robinijos (*Robinia pseudoacacia*). Šie medžiai, bei kitos invazinės rūšys aptiktos teritorijoje, pagal LR įstatymus bus šalinamos dėl keliamos žalos ne tik biologinei įvairovei, bet ir žmogaus sveikatai bei ekonomikai.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	41	87	0

Invazinės medžių ir krūmų rūšys teritorijoje

Teritorijoje tankiai paplitęs bei sudarantis sąžalynus uosialapis klevas (*Acer negundo*), pavieniui aptiktos baltažiedė robinija (*Robinia pseudoacacia*), varpinė medlieva (*Amelanchier spicata*) tai rūšys įrašytos į Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašą, patvirtintą LR aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-433.

Invazinės rūšys naikinamos vadovaujantis Invazinių rūšių kontrolės ir naikinimo tvarka, patvirtintą LR aplinkos ministro 2002 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 352 „Dėl Introdukcijos, reintrodukcijos ir perkėlimo tvarkos aprašo, Invazinių rūšių kontrolės ir naikinimo tvarkos aprašo, Invazinių rūšių kontrolės tarybos sudėties ir nuostatų, Introdukcijos, reintrodukcijos ir perkėlimo programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Pagal išvardintus dokumentus invazinės krūmų ir medžių rūšys, kurios įrašytos į Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašą, naikinamos:

1. jeigu invazinės krūmų ir medžių rūšys **auga ne miško žemėje**, taikoma Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo tvarka, patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pagal Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo 10 punktą invazinėms medžiams ir krūmams kirsti leidimo nereikia;

2. jeigu invazinės krūmų ir medžių rūšys auga **pakrantės apsaugos juostoje**, taikomas Saugomų teritorijų įstatymo 20 str. 4 dalies 2 punktas ir Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašo 10 punkto nuostatos: „**Tvarkant pakrantes ir prie kranto esančių vandens telkinio dugno dalį, augalija gali būti šalinama ir įveisiama** vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo, Lietuvos Respublikos laukinės augalijos įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo, Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Saugotini želdiniai tvarkomi Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 „Dėl Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.“. Minėti teisės aktai apribojimų nenustato naikinant invazines augalų rūšis, tačiau yra apibrėžti tam tikri apribojimai naikinimo metodams, pvz., herbicidų naudojimui;

3. jeigu invazinės medžių ir krūmų rūšys auga **miško žemėje**, pagal Miško kirtimų taisyklių nuostatas, invazinių medžių rūšių kirtimo amžius visų grupių miškuose neribojamas. Naikinant (kertant) invazines krūmų rūšis netaikomi jokie apribojimai. Norint kirsti pavienius žalius medžius, reikia pateikti Valstybinės miškų tarnybos teritoriniam poskyriui pranešimą apie ketinimą kirsti mišką. Nevietinių, svetimžemių ar invazinių medžių rūšių medynus leidžiama pertvarkyti medynų ir krūmynų pertvarkymo kirtimais pagal Miško želdinimo ir žėlimo projektą, parengtą Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų nustatyta tvarka.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	42	87	0

4.2 Projektuojamų želdinių koncepcija

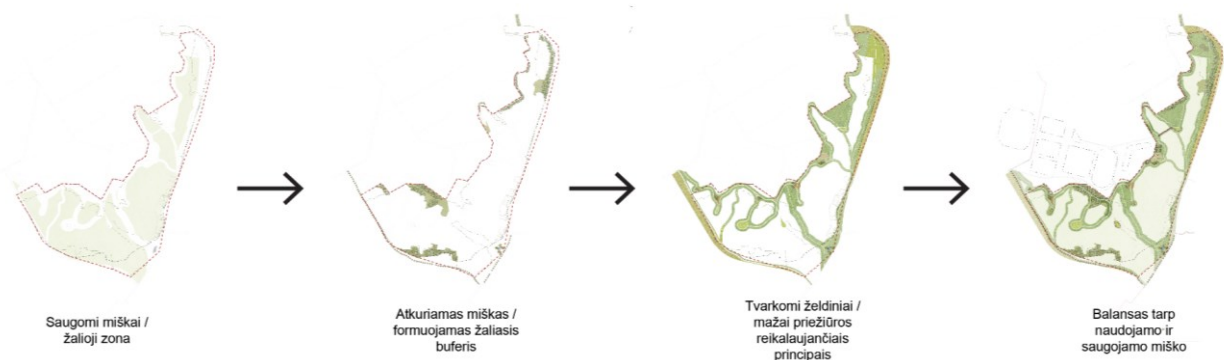
Pagrindinė teritorijos želdinimo idėja - gerinti vietos ekosistemą ir supažindinti parko lankytojus su geologine teritorijos raida, kuriant edukacinius želdinius, leidžiančius atsiskleisti geologinei ekspozicijai. Visa tai bus galima patirti judant per skirtingas želdinių grupes, išdėstytas palei taką.

Teritorijoje išsaugomas jau egzistuojantis vientisas medynas, gamtinės buveinės ir sudaromos palankios sąlygos naujų rūšių įsikūrimui: išskiriamos Baltosios zonos, nuo kurių sąmoningai nukreipiami lankytojai suplanuotais maršrutais, paliekant erdves laukinei gyvūnijai. Atvirose vietose atkuriami laukinių pievų plotai, šalinami invaziniai žoliniai augalai. Atsižvelgiant į specialistų rekomendacijas, atliekamas biologinės įvairovės būklės vertinimas ir stiprinimas. Intensyvi žmonių veikla numatoma tik tose zonose, kuriose planuojamos veiklos netrikdytų natūraliai susiformavusios faunos ir floros.

Teritorijoje kuriamos penkios želdinių tipologijos: baltosios zonos, apsauginiai želdiniai, bendrieji želdiniai, edukaciniai želdiniai, ištisiniai pušynų guotai suteikia natūralių miškais apaugusių kalvotų vietovių įspūdį ir namus laukiniams gyvūnams. Siekiant žmogaus ir gyvūnijos darnos, teritorijoje išskiriamos "Baltosios zonos" (saugomi, neliečiami miškai), į kurias sąmoningai nebus nukreipiamas parko lankytojų srautas.

Teritorijoje bendrai siūloma išsaugoti krūmus, nevalyti pomedžio nuo virtuolių ir kirsti ne daugiau krūmų ir medžių negu būtina takams ir aikštelėms įrengti ir sukurti saugią aplinką. Šio parko augalija labai svarbi valant automobilių išmetamosiomis dujomis užterštą orą ir sugeriant garsą greta Geležinio vilko, Ozo gatvių ir Ukmergės plento, Akropolio mašinų stovėjimo aikštelių. Siekiant gerinti aplinkos kokybę numatomas tam tikrų zonų užsodinimas apsauginiais želdiniais.

Viršutinėje terasoje, plokščiojoje teritorijos dalyje, vyrauja žvyringas dirvožemis ir nederlingų vietų augalai - plyti natūraliai susiformavusios pievos. Kaip ir visose apleistose miesto vietose didžiausias erdves užgrobia invazinės žolės, dominuoja kanadinės rykštenės. Rekomenduojama visas invazines rūšis naikinti ir siūloma atkurti pievų ekosistemas su krūmų, bei spygliuočiais apsodintomis kalvelėmis.

Pav. Kraštovaizdžio architektūros koncepcija, schema. Autorių iliustracija

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	43	87	0

4.3 Kertamų medžių kamienų diametro sumos kompensavimas ir medžių perkėlimas

Bendra šalinamų medžių suma yra 314 vnt. medžių (Žiūrėti Želdynų inventorizavimo lentelę). Medžiai šalinami pagal atlikto arboristinio vertinimo išvadas siūlant šiuos medžius šalinti arba dėl to, kad trukdo įgyvendinti esminius takų, pėsčiųjų "tilto" ir apžvalgos aikštelių sprendinius.

Bendra šalinamų medžių diametrų suma yra 4983 cm.

Numatant medžių (išskyrus invazinius augalus) kirtimą, taikomas kompensavimas naujais želdiniais. Kertamų medžių diametrų suma sklypo ribose yra kompensuojama sodinamų medžių diametrų ir krūmų masyvų kamienų diametrų suma. Kertamų medžių kamienų skersmenų suma kompensuojama naujai sodinamų medžių ir krūmų kamienų suma, kuri yra 8532 cm.

Iš jų:

Sodinama 711 vnt. naujų medžių, kurių minimalus vidutinis kamieno storis yra 12cm, o kamienų suma siekia 8532 cm.

Taigi, realizavus parko sprendinius, numatomas želdinių kiekis bus gerokai didesnis nei šiuo metu egzistuojantis sklypo teritorijoje.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	44	87	0

4.4. Teritorijoje projektuojamų želdinių aprašymas

4.4.1. Bendrieji želdiniai

Formuojami šalia takų (2 metrai į abi puses nuo tako), po regyklomis, šalia Mamutukų ganyklų. Šie želdiniai taip pat siūlomi erdvei tarp projektuojamo daugiafunkcio sveikatinimo, ugdymo, švietimo, kultūros ir skatinimo komplekso ir Mamuto parko, bei šalia projektuojamo Ukmergės gatvės dviračių tako. Bendrieji projektuojamos teritorijos želdiniai skirstomi į: pievas su krūmų salelėmis, pamiškės erdves, miško erdves, spygliuočių miškus ant kalvelių ir dviračių tako zonas.

Reikalavimai sodmenų kokybei:
 Medžio sodmuo turi būti gyvybingas be matomų šaknų ir šakų džiūvimo ar šaknų puvinio požymių, bent du kartus persodintas medelyne iki pardavimo, su suformuota šaknų sistema. Sodmens, kurio kamieno apimtis 1,3m aukštyje yra 16-18cm/18-22cm antžeminė dalis turi turėti tiesų kamieną, suformuotą lajos vainiką, sudarytą iš stiebo, iš jo išaugusių šakų ir iš jų išaugusių šakelių.
 Krūmų, mažaūgių medelių sodmens dydis C5/80 – 100 cm, jų antžeminė dalis turi turėti bent 3 – 5 gyvybingas šakas. Sodmuo turi būti gyvybingas be matomų šaknų puvinio ar šakų ir šaknų džiūvimo požymių ir bent kartą persodintas medelyne iki pardavimo.

SODINAMI MEDŽIAI		
Eil. Nr.	Pavadinimas	Specifikacija
1.	Beržas keružis, <i>Betula nana</i> 	Tai iki 1,2 m aukščio užaugantis krūmas. Stiebas driekiasi pažeme. Lapai apskriti, 6–20 mm ilgio, dantytais kraštais. Žiedai susitelkę 5–15 mm ilgio žirginiuose. Jauni ūgliai švelniai plaukuoti. Žievė nesilupanti, bronziškos spalvos.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	45	87	0

<p>2.</p>	<p>Karpotasis beržas, <i>Betula pendula</i></p> 	<p>Tai vidutinio aukščio medžiai, pasiekiantys 15–25 m aukštį. Kamienas dažniausiai tiesus, baltos tošies, kuri kamieno dalyje giliai suaižėjanti. Laja iš pradžių kiaušiniška, vėliau svyruokliška ir skėtiška bei reta. Lapai trikampiai, dantyti 3–7 cm ilgio ir 2–6 cm pločio, rudenį nusidažo ryškiai geltona spalva.</p>
<p>3.</p>	<p>Juodalksnis, <i>Alnus glutinosa</i></p> 	<p>Tai vidutinio aukščio medžiai, pasiekiantys 20–25 m aukštį. Juodalksnių kamienas tiesus, žievė tamsiai ruda, eižėja negiliais plyšeliais. Lapai sodriai žali, dažniausiai neplaukuoti, 4-9 cm ilgio. Jų kraštai dantyti, viršūnė iškirpta, lapalakštis atrodo tarsi būtų banguotas. Rudenį negelsta ir krenta dar būdami žali. Atviroje vietoje augantys juodalksniai formuoja plačią ir gana tankią lają.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>46</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

<p>4.</p>	<p>Mažalapė liepa, <i>Tilia cordata</i></p> 	<p>Tai vidutinio aukščio medis, užaugantis iki 20 – 30 m. Jaunų medelių žievė lygi, o su amžiumi skeldėja ir darosi žiauberiška, pilkos spalvos. Lapai tamspiai žali, smulkūs, blizgūs, širdelės formos. Birželio - liepos mėnesiais žydi kvapniais žiedais.</p>
<p>5.</p>	<p>Paprastasis bukas, <i>Fagus sylvatica</i></p> 	<p>Tai lapuotis medis iki 30 – 40 m aukščio. Kamienas tiesus, žievė lygi, sidabriškai pilkos spalvos. Kamienas trumpas, nes šakotis pradeda netoli žemės. Laja plati, kiaušiniška, rutuliška arba ovališka. Rudenį lapai tampa gelsvai oranžinės ar rusvos spalvos ir išsilaiko ant šakų per žiemą.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>47</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

<p>6.</p>	<p>Paprastasis ąžuolas, <i>Quercus robur</i></p> 	<p>Tai lapuotis medis, įprastai užaugantis 20–35 m. Atskirai augančio ąžuolo laja yra gražiai apvalios formos, stiebas trumpas, išėjęs į stambias šakas. Lapai ryškios šviesiai žalios spalvos, kartais šiek tiek blizgiu paviršiumi. Medis brandina giles.</p>
<p>7.</p>	<p>Paprastasis šermukšnis, <i>Sorbus aucuparia</i></p> 	<p>Nedidelis, 10-12 m aukščio medis. Rudenį formuoja dekoratyvius dideles raudonai oranžinės spalvos obuoliukų kekes.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>48</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

<p>8.</p>	<p>Kalninė guoba, <i>Ulmus glabra</i></p> 	<p>Tai lapuotis medis, įprastai užaugantis 30–40 m. Laja tanki. Šakos tamsiai rusvos, stambios, augančios aukštyn. Guobos žievė tamsiai ruda ir gilokai sueižėjusi. Lapai stambūs, atvirkščiai kiaušiniški arba plačiai ovalūs, tamsiai žali, rudenį pagelsta.</p>
<p>9.</p>	<p>Miškinė obelis, <i>Malus sylvestris</i></p> 	<p>Tai nedidelis, dygliuotas, dažniausiai 10-15 metrų aukščio medis. Lapai ovalūs, 3-7 cm ilgio ir 2-6 cm pločio. Pražysta skleidžiantis lapams, gegužės mėnesį. Obuolius, subrandina rugsėjo – spalio mėnesiais. Vaisiai vos 2-3 cm skersmens, labai rūgštūs.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>49</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

<p>10.</p>	<p>Miškinė kriaušė, <i>Pyrus pyraeaster</i></p> 	<p>Tai nedidelis, dygliuotas, dažniausiai 15-20 metrų aukščio medis. Lapai 2-4 (kartais 5 cm) ilgio, 1,5-3 cm pločio, apskritai kiaušiniški, beveik apskriti su lapo viršutine plika, žalia, žvilgančia puse, apačia plaukuota, šviesesnė, matinė. Pražysta skleidžiantis lapams, gegužės mėnesį. Vaisius subrandina rugsėjo – spalio mėnesiais.</p>
<p>11.</p>	<p>Paprastasis klevas, <i>Acer platanoides</i></p> 	<p>Tai vidutinio aukščio medis, užaugantis iki 20 – 30 m. Medis auga tankia, plačiai ovališka arba pusrutuliška laja. Kamienas tiesus. Žievė tamsiai pilka arba kiek ruda, smulkiai suaižėjusi. Lapai rudenį nusidažo įvairiomis spalvomis nuo geltonos iki raudonos.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su priegomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>50</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

<p>12.</p>	<p>Paprastoji pušis, <i>Pinus sylvestris</i></p> 	<p>Tai visžalis spygliuotis medis, įprastai užaugantis 20–35 m. Laja kūgiška, vėliau ritiniška, senos pušies gali būti skėtiška arba netaisyklinga, natūraliai nėra labai tanki. Kamieno žievė stora, išilgai giliai suaižėjusia, pilkai ruda ar oranžinio atspalvio, o liemens viršutinės dalies ir šakų plona, raudonai gelsva.</p>
<p>13.</p>	<p>Smulkiažiedė pušis, <i>Pinus parviflora</i></p> 	<p>Tai visžalis spygliuotis medis, įprastai užaugantis 15–25 m. Smulkiažiedė pušis formuoja plačią gan tankią lają, dažniausiai kūgio formos. Pasižymi besisukančiais spygliais.</p>

4.4.2. Edukaciniai želdiniai

Projektuojamoje teritorijoje didelis dėmesys skiriamas geologinės istorijos atskleidimui, lankytojų supažindinimui su vietovės gamtine raida. Pasitelkiant įvairius geologinius artefaktus ir papildant juos istorinį laikotarpį atliepančiais želdiniais, kuriamas geologinės istorijos pasakojimas, suskirstytas į zonas, atitinkančias tam tikrą gamtos formavimosi laikotarpį. Šios edukacinės zonos vaizduoja tris ryškiausias periodus nuo paskutinio ledynmečio tirpsmo iki šių dienų.

4.4.3. Rerezentaciniai želdiniai

Projektuojamos teritorijos pietrytinėje dalyje formuojama dalinai atvira erdvė, pasitinkanti lankytojus, ateinančius nuo Geležinio vilko gatvės arba juos palydinti iš parko. Šioje vietoje formuojama sausbalė,

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>51</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

eksponuojami geologiniai artefaktai, o aplinkos jaukumą kuria bei vietos bioįvairovę didina reprezentaciniai želdiniai. Projektuojamų augalų grupės sudaro dekoratyvios, Lietuvos klimatinėmis sąlygomis puikiai prisitaikiusios rūšys ir veislės, nereikalaujančios priežiūros.

Želdiniai, skirti sukurti jaukią ir įdomią aplinką parko lankytojams bei didinti teritorijos bioįvairovę. Sausbalė ir aplinkinė teritorija.

4.4.4. Apsauginiai želdiniai

Apsauginių želdinių grupės išsidėsčiusios visoje projektuojamoje teritorijoje. Šie želdiniai projektuojami palei Ukmergės ir Geležinio Vilko gatves, prie Akropolio prekybos ir pramogų centro mašinų stovėjimo aikštelės. Pagrindinė šių augalų grupių funkcija yra sumažinti parko kaimynystėje esančių arterinių miesto gatvių, automobilių stovėjimo aikštelės vaizdinę, garsinę taršą, pagerinti oro kokybę, apsaugant nuo kietųjų dalelių taršos. Taip pat, šie želdiniai paryškina jau egzistuojančias projektuojamos teritorijos struktūras, suteikia foną jose numatytiems veiklos scenarijams.

Pav. Pagrindinis jėjimas prie Geležinio Vilko g.. Autorių iliustracija

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	52	87	0

5. PROJEKTO GAMINIAI, MEDŽIAGOS IR ĮRANGA

5.1. Parko dangos

Parenkamos vandeniui laidžios ir natūralios parko takų ir poilsio zonų dangos.

Iliustracija	Pavadinimas	Tipas/spalva
	Rišto žvyro mineralinė danga. Naudojamas natūralus rišiklis, įrengiama be bortelio.	Taikoma pagrindiniuose funkcinuose takuose, poilsio aikštelėse. Tikslinama techninio projekto metu.
	Pakeltas medinis takas. Pakelta metalo konstrukcija, termo mediena.	Pvz. danga maumedis, metalo konstrukcija. Tikslinama techninio projekto metu.
	Žaliatakis (žvyro ir dirvožemio mišinio danga.)	Taikoma pažintiniuose - rekreaciniuose takuose, miško takuose, esamų takų vietose. Tikslinama techninio projekto metu.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	53	87	0

	<p>Esamas dirvožemis Pagal poreikį tvirtinamas medžio tašais, rieduliais. Tikslinama techninio projekto metu.</p>	<p>Taikoma "mamutukų trasose". Tikslinama techninio projekto metu.</p>
	<p>Raudonas asfaltas Tikslinama techninio projekto metu.</p>	<p>Pagal "Vilniaus gatvių infrastruktūros standartą". Tikslinama techninio projekto metu.</p>
	<p>Betono trinkelės Tikslinama techninio projekto metu.</p>	<p>Tikslinama techninio projekto metu. Pagal "Vilniaus gatvių infrastruktūros standartą"</p>

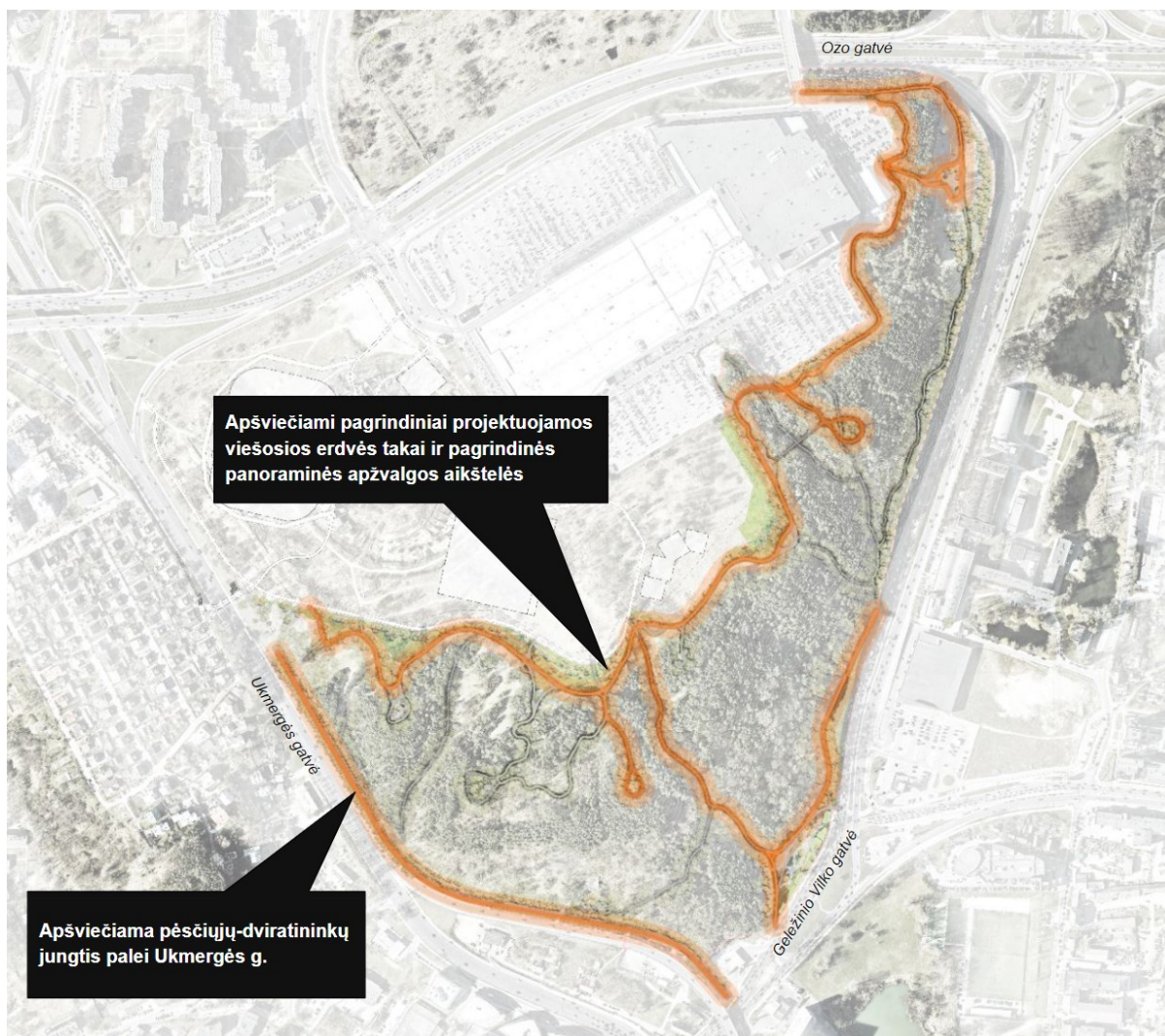
5.2. Parko apšvietimo sprendiniai

Dirbtinis apšvietimas daro didelę įtaką biologiniams procesams, tokiems kaip augalų fotosintezė, gyvūnų orientacija ir migracija bei žmogaus paros ritmas. Mamuto parke siūlome apšvietimą, kuris būtų kaip įmanoma draugiškesnis laukinei gamtai:

- Šviestuvai ties pagrindiniais takais ir poilsio aikštelėmis, žemi, gaubti ir nukreipti apšviesti tik reikalingas zonas - taip siekiant nespinduliuoti perteklinės šviesos į dangų.
- Apšvietimui siūlome naudoti ilgų bangų (tokių kaip geltonos, oranžinės, gintaro spalvos, raudonos) šviesą. Toks apšvietimas suteikia pakankamai šviesos žmonėms matyti aplinką, tačiau tai nėra ta šviesa, kuri trukdytų gyvūnus. Ši šviesa taip pat neblaškys naktinių gyvūnų.

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>54</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

- Jutiklių naudojimas šviestuvams įjungti /išjungti, nuo tam tikros valandos paliekami apšviesti tik funkciškai reikalingas tako dalis. Nakties metu parkas užleidžiamas gyvūnams - mažinamos elektros energijos sąnaudos.
- Apšviečiama pėsčiųjų-dviratininkų jungtis palei Ukmergės gatvės profilį.

Pav. Mamuto parko apšvietimo schema. Autorių iliustracija

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	55	87	0

Pavyzdys	Pavadinimas	Tipas/spalva
	<p>Šviestuvų stulpai šalia takų</p> <p>Siūlomi modernūs parkui tinkami šviestuvų stulpai šalia pagrindinio Mamuto ir Amunicijos takų (3.5/4 m. aukščio)</p>	<p>Įrengtas apšvietimas netrikdo gamtinių procesų ir gyvūnų elgesio bei paros ritmo. Šviestuvai metalas derantis prie kitų parke siūlomų elementų/šviestuvo stulpas iš termiškai apdoroto medžio. Gintaro spalvos šviesos spalva. Tikslinama techninio projekto metu.</p>
	<p>Šviestuvų stulpai poilsio aikštelėse</p> <p>Siūlomi modernūs parkui tinkami šviestuvų stulpai poilsio aikštelėms (5/6 m. aukščio)</p>	<p>Įrengtas apšvietimas netrikdo gamtinių procesų ir gyvūnų elgesio bei paros ritmo. Šviestuvai metalas derantis prie kitų parke siūlomų elementų/šviestuvo stulpas iš termiškai apdoroto medžio. Gintaro spalvos šviesos spalva. Tikslinama techninio projekto metu.</p>
	<p>Apšvietimas regyklase</p>	<p>Įrengtas apšvietimas netrikdo gamtinių procesų ir gyvūnų elgesio bei paros ritmo. Gintaro spalvos šviesos spalva. Tikslinama techninio projekto metu.</p>
	<p>Dviračių ir pėsčiųjų tako Ukmergės g. apšvietimas</p>	<p>Montuojami gatvės šviestuvai šalia dviračių tako. Tikslinama techninio projekto metu.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	56	87	0

Pav. Apšvietimas jėjimo zonoje, Geležinio Vilko g. Autorių iliustracija

5.3. Mažoji architektūra

Bendrai naudojami mažosios architektūros elementai visame parke

Visame parke parinkta mažoji architektūra dera su bendra Mamuto parko koncepcija, tad parinkti elementai yra iš natūralaus medžio ir chromuoto metalo medžiagų. Taip pat visi mažosios architektūros gaminiai turi būti pritaikyti visiems vartotojams, būti kiek įmanoma labiau tvarūs. Parinkti vienos stiliškos, tačiau skirtingų tipų suolai: įvairių dydžių, su atlošais ir be. Metaliniai informaciniai elementai ne tik turi derėti tarpusavyje, bet ir prie likusios architektūros - pakeltų takų, regyklų ir t.t.

Ženkli ir brailio raštas

Kryptį, specifines funkcijas ir veiklas skelbiantys ženklai kuriami reljefiški, kad juos būtų galima užčiuopti. Reljefinių raidžių iškilumas - 1-1,5 mm, o brūkšnių plotis - 1,5 - 2 mm. Reljefinių raidžių kraštai nedengia nei brūkšnio viršaus, nei jo apačios, jie neaštrių formų. Informacija negraviruojama, bet reljefiškai iškeliamą, palengvinant skaitymą. Reljefinių ženklų aukštis - 16-50 mm. Ženklų galai atviri, tarpai tarp raidžių, lyginant su standartiniu raštu, padidinti 20% –30%, kad raidės būtų lengviau atpažįstamos. Tarpai tarp žodžių, lyginant su standartiniu raštu, padidinti 25%.

Brailio rašto vietose pavieniai žodžiai rašomi pirmojo Brailio rašto lygio, o žodžių junginiai – antrojo Brailio rašto lygio, kuriuos naudoja pradedantieji žmonės. Ženkli ir daug kitų dalykų rašomi Brailio antrojo lygio raštu. Brailio raštas rašomas žemiau verčiamo teksto ir rašoma iš kairės į dešinę. Jeigu ženkle yra rodyklė, tai ji - reljefinė, kad parodytų rašto kryptį. Jeigu ženklas atliktas Brailio raštu, tai jo buvimas pažymimas skirtuku ar įpjova ženklo kairiajame krašte. Reljefiniai ženklai ir Brailio raštas išdėstomi paviršiuje, pasvirusiame į skaitančio žmogaus pusę 45 – 60 laipsnių kampu, kad būtų lengviau perskaitomi.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	57	87	0

Pavyzdys	Pavadinimas	Tipas/spalva
	<p>Suolai. Su atlošu ir be atlošo, ta pati serija. (arba gaminami)</p>	<p>Natūralus medžio masyvo suolas, nerūdijantis plienas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Dideli suolai. Iš keturių kvadratių vientisos medienos masyvų sudarytas plokščias suolas</p>	<p>Natūralus medžio masyvo suolas, nerūdijantis plienas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Suolai regyklase.</p>	<p>Suolai iš termiškai apdoroto maumedžio lentelių derantys prie regyklų. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Pikniko stalai. Ta pati mažosios architektūros serija.</p>	<p>Natūralus medžio masyvo suolas, nerūdijantis plienas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>58</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

	<p>Lauko klasės. Derinama prie likusių mažosios architektūros elementų.</p>	<p>Natūralus medžio masyvas, nerūdijantis plienas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Dviračių stovai</p>	<p>Nerūdijantis plienas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Šiukšliadėžės. Siūlomos dengtos šiukšliadėžės.</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>59</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

	<p>Informaciniai stendai prie įėjimų. Derantys su kita mažąja architektūra</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Dengtas miltelinių būdu. Graviruotas tekstas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Takus žyminčios lentelės su kryptimi/atstumais/nuorodomis. Derantys su kita mažąja architektūra</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Dengtas miltelinių būdu. Graviruotas tekstas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Edukaciniai stendai. Derantys su kita mažąja architektūra</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Dengtas miltelinių būdu. Graviruotas tekstas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Botaninės edukacinės lentelės.</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Dengtas miltelinių būdu. Graviruotas tekstas. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>60</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

	<p>Geriamojo vandens kolonėlė</p>	<p>Nerūdijantis metalas. Dengtas milteliniu būdu. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Mamutukų trasų žymos</p>	<p>Termo mediena su įgręžiamas metaliniais poliais, virvėm. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Automatinis lauko tualetas (šiam objektui numatyta tik lokacija sklypo plane, tikslinama techninio projekto metu)</p>	<p>Betoninė ir plieninė konstrukcija su termo medienos apdaila. (medis derantis prie bendro Mamuto Parko elementų) Automatinės durys ir vidaus elementai. Pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>61</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

5.4. "Mamutukų ganyklos" ir poilsio zonos

Formuojamos 4 įvairių dydžių bei funkcijų mamutų ganyklos ir 7 poilsio (edukacinių želdinių) erdvės. Šios rekreacinės zonos išdėstytos per visą parką. Šios erdvės tai rekreacinės-edukacinės erdvės, skatinančios priartėti arčiau prie gamtos ir per aktyvų judėjimą bei kitus pojūčius suvokti aplinką bei maršrute aptariamas temas. Tai daugiafunkciai aktyvių veiklų traukos taškai.

Poilsio (edukacinių želdinių) zonos tai ne tik reikalingą parko infrastruktūrą lankytojams užtikrinančios sustojimo vietos, bet ir erdvės kuriose galima susipažinti su edukaciniais želdiniais bei geologine ekspozicija.

Mamutų ganyklos erdvės formuojamos taip, kad sukurtų kuo įvairesnes judėjimo ir patyrimų galimybes - aukščio, greičio, taiklumo, pusiausvyros, poilsio, žaidimų grupėse. Architektūrinė dizaino išraiška neatsiejama nuo "Mamuto" tako temų ir objektai kuriami iliustratyvių formų: ragų, kaulų, augalų, mamutų ir fosilijų.

Šios erdvės kuriamos įvairialypės, kur edukacija persipina su žaidimo elementais taip skatinant įvairaus amžiaus ir gebėjimų lankytojus mėgautis kuriama parko ekspozicija. Lankytojai bus kviečiami pasilyginti su mamuto ilčių dydžiu, sužinoti kuo skiriasi ir iš kur atkeliavę skirtingi akmenys (rieduliai), eksponatai bei susipažinti su įvairia augalija ir jos ryšiu su klimato permainomis.

Pavyzdys	Pavadinimas	Tipas/spalva
	Skulptūriški žaidimo elementai. Iš natūralaus akmens (geologo parinkto) suformuoti elementai	Natūralus akmuo. Tikslinama techninio projekto stadijoje.
	Maži ir vidutinio dydžio rieduliai. Geologo parinktas natūralus akmuo	Natūralus akmuo. Tikslinama techninio projekto stadijoje.

Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas	Lapas	Lapų	Laida
23.643268-PP-AR	62	87	0

	<p>Dideli rieduliai, luitai. Geologo parinktas natūralus akmuo</p>	<p>Natūralus akmuo. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Vidutinio dydžio skulptūriški žaidimo elementai</p>	<p>Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Dideli skulptūriški žaidimo elementai. Mamutas ir mamuto dalys ir kt.</p>	<p>Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Dideli mediniai žaidimų elementai.</p>	<p>Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>63</p>	<p>87</p>	<p>0</p>

	<p>Maži mediniai žaidimų elementai.</p>	<p>Natūralus medis. Elementai formuojami iš teritorijoje nukirstos ir apdorotos medienos. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Vidutinio dydžio mediniai žaidimų elementai.</p>	<p>Natūralus medis. Elementai formuojami iš termiškai apdorotos žaidimų erdvėm skirtos medienos. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Dideli mediniai žaidimų elementai.</p>	<p>Natūralus medis. Elementai formuojami iš termiškai apdorotos žaidimų erdvėm skirtos medienos. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>
	<p>Edukaciniai, žaidimo elementai. Sensoriniai</p>	<p>Natūralus akmuo. Tikslinama techninio projekto stadijoje.</p>

<p>Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijos su prieigomis tvarkymo ir kitos paskirties inžinerinių statinių, susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų tarp Geležinio Vilko g. ir Ukmergės g., Vilniuje, statybos projektas</p>	<p>Lapas</p>	<p>Lapų</p>	<p>Laida</p>
<p>23.643268-PP-AR</p>	<p>64</p>	<p>87</p>	<p>0</p>